

YARGI KARARLARINDA KULLANILAN SINKAFLI SÖZLERLE HAKARET İBARESİNİN HAKARET SUÇU BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ^(*)

Dr. Öğr. Üyesi **Veysel Candan CANOĞLU^(**)**

Öz

Bu makale, ceza muhakemesinde ifade alma, sorgu ve arama gibi birtakım işlemler kapsamında elde edilen ve belirli sözleri içeren beyanın veya belgenin tutanağa "sinkaf" ibaresi kullanılarak geçirilmesini konu almaktadır. Arapça s ve k harflerinin okunuşuyla oluşturulan sinkaf kelimesi, kaba konuşmada erkeğin cinsel organını karşılamaktadır. Bu ve bundan türetilen veya ilişkilendirilen kelimelerin kullanılması, ahlaka aykırı olarak görülebildiğinden örneğin bir ifade alma işleminde tanığın söylemiş olduğu sözler, sinkaflı sözler olarak tutanağa değiştirilmiş bir şekilde geçirilebilmektedir. Öyle ki ceza muhakemesinin başında yapılan ilk işlemlerden birisi olan ifade alma işleminden Yargıtayın temyiz incelemesi sonucu verdiği karara kadar yapılan birçok işlemde sinkaflı sözlerle hakaret gibi ibarelerin kullanıldığı görülebilmektedir. Bu kullanım, uygulamada genel olarak kabul görmüş olsa da kanımızca birtakım ilke ve kurumlar açısından olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir. Örneğin beyanın değer yargısı katılarak tutanağa geçirilmesi, özellikle hâkimin tarafsızlığını gölgeye düşürebileceği gibi delilin hukuka aykırı olmasına ve şüpheli veya sanık açısından masumiyet karinesinin ihlal edilmesine neden olabilmektedir. Maddi hukuk açısından failin cezai sorumluluğu belirlenirken bu sözlerin suçun fiil unsurunu oluşturduğu durumlarda hatalı tespitlerde bulunabilmektedir. Nitekim failin cezai sorumluluğu belirlenirken öncelikle ele alınacak suç tipi belirlenmektedir. Akabinde bu suçun unsurlarının oluşup oluşmadığı incelenmektedir. Ancak faile ait olan sözlerin sinkaflı ibarelerle değiştirilmesi suç tipinin belirlenmesinin yanı sıra, bu suçun tipiklik ve hukuka aykırılık unsurlarına dair değerlendirmeyi de zorlaşabilmektedir. Suçun oluştuğuna karar verilmesi durumunda cezanın belirlenmesi sürecine geçilmektedir. Benzer şekilde fiilin ne olduğu net bir şekilde belirli değilse cezanın belirlenmesinde sorunlar yaşanabilmektedir. Bu sonuçlar esasen sinkaflı ibaresinin kullanım şekline kaynaklanmaktadır. Bu kullanım, cinsel taciz ve tehdit başta olmak üzere birçok suçta dair yürütülen yargılamada görülebilmektedir. Çalışmanın kapsamının daraltılarak sorunun daha net bir şekilde anlaşılabilmesi amacıyla biz, yargı mercileri tarafından verilen kararlarda sinkaflı sözlerle hakaret gibi muhtelif şekillerde kullanılan bu ibareleri, hakaret suçu bağlamında ele alarak ceza ve ceza muhakemesine hâkim birtakım ilke ve kurumlar açısından değerlendirmektiz.

Anahtar Kelimeler

Hakaret, Tehdit, Masumiyet Karinesi, Hâkimin Tarafsızlığı, Duruşma Tutanağı, İfade Alma, Sorgu, Cezanın Belirlenmesi.

^(*) [Makalenin Dergiye Geliş Tarihi](#): 16.10.2024 - [Makalenin Kabul Edildiği Tarih](#): 25.12.2024
[DOI No](#): 10.54704/akdhfd.1568083

^(**) Kocaeli Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı / Kocaeli, Türkiye
[E-posta](mailto:Veysel.canoglu@kaocaeli.edu.tr): Veysel.canoglu@kaocaeli.edu.tr
[Orcid Id](https://orcid.org/0000-0003-1244-8737): <https://orcid.org/0000-0003-1244-8737>

THE EVALUATION OF THE EXPRESSION INSULT WITH WORDS 'SINKAFLI' IN JUDICIAL DECISIONS ON THE CRIME OF INSULT

Abstract

This article deals with the use of the word 'sinkaf' to record the statement or document containing certain words obtained within the scope of certain procedures such as interview, interrogation and search in criminal procedure. The word 'sinkaf' is a word formed by the pronunciation of the Arabic letters s and k. This word is a slang word and is used as a male sexual organ. The use of these words and words derived from or associated with them may be considered immoral. For this reason, for example, during the taking of a witness's interview, some of the words spoken by the witness may be recorded in the minutes as words 'sinkaflı'. One of the first procedures at the beginning of criminal procedure is the interview. So much so that from this point onwards, expression insult with words 'sinkaflı' can be used in many procedures until the decision of the Supreme Court as a result of the appeal review. Even if this usage is generally accepted in practice, in our opinion, this usage may have negative consequences for certain principles and institutions. For example, in particular, the guarantee of the impartiality of the judge may be violated in such a use, because the statement is subjectively recorded. Unlawful obtained evidence and a violation of the presumption of innocence on the part of the suspect or accused may therefore result. From the point of view of criminal responsibility, it may also make erroneous determinations in cases where these words constitute the act element of the crime. Likewise, when determining the criminal responsibility of the perpetrator, the type of crime is first determined. In the following process, it is examined whether the elements of this crime have been established. However, the replacement of the perpetrator's words with words 'sinkaflı' may make it difficult to evaluate the crime under examination and the elements of typicality and illegality of this crime. The punishment is determined after it is decided that the crime has been committed. Similarly, if the act is not clearly defined, problems may arise in determining the punishment. These results are actually due to the way the words 'sinkaflı' are used. In fact, this use can be seen in criminal procedure for many crimes, especially sexual harassment and threats. However, for a clearer understanding of the problem, we examine limited crimes in this article. In particular, we write our article in the context of the crime of insult. In the context of this crime, we evaluate the expression insult with words 'sinkaflı' in judicial decisions, in terms of certain principles and institutions of criminal and criminal procedure law.

Keywords

Insult, Threat, Presumption of Innocence, Impartiality of the Judge, Record of the Hearing, Interview, Interrogation, Determination of Punishment.

Extended Abstract

The Evidence in criminal procedure can be obtained by many methods. For example, one of these methods is the transcription of a person's conversations during the statement. For another example, after a person's notebook is seized, the writings in it are read and the relevant parts are transferred to a separate sheet of paper. No comments should be added during these procedures. However, in practice, it can be seen that the words and writings are transferred differently. This paper may be a report or a judgement given by the judge. One of these cases is related to the word 'sinkaf'. This word is a word formed by the pronunciation of the Arabic letters s and k. This word is different from other words. As a matter of fact, this word does not actually have a meaning. These letters stand for the male genitalia in slang. For this reason, it may be considered against the rules of morality to write the words actually spoken in this way in the judgement. In fact, this point of view is shared by almost all officials in criminal procedure. From the statement taken by the police at the police station to the judgement, the word 'sinkaf' can be used. We do not generalise, but we can see this word in many decisions.

The substitution of certain words with words related to the word 'sinkaf' contravenes several principles and institutions in criminal and criminal procedure. These results are essentially due to the way the word 'sinkaflı' is used. In this study, we examine some of these contradictions. For a better understanding of the subject, we examine this word in relation to the crime of insult. Since the decisions of the judicial authorities are not accessible to everyone, we generally make an evaluation based on the decisions of the Court of Cassation.

The issues we will examine are related to both the determination of criminal liability and procedural rules. In this context, firstly, it should be examined which crime has occurred or not: A general examination of the crime is made. However, if there are only a few words where the word 'sinkaf' is used instead of the words spoken, the examination may be erroneous. As a matter of fact, the use of the word 'sinkaf' may constitute many crimes such as sexual harassment and threats as well as insult. When an examination of the crime of insult is made, the act element is examined. Not every word that causes a person to be upset constitutes this crime. Rude words do not constitute this crime. However, it may sometimes not be possible to make this examination. If it is somehow decided that the crime of insult has occurred, the process of determining the punishment is started. When determining the punishment, the words spoken are looked at. If the words spoken are too much, the penalty can be increased. However, since these words are replaced by the expression insult with word 'sinkaflı', there may be problems in determining the penalty.

The main problem that is important in terms of procedural law is related to the evidence. As a matter of fact, this evidence is unlawful evidence. Because this evidence is not related to the actual event. This evidence has been altered. The way this evidence has been altered may lead to other problems. As it is known, judges are impartial. The impartiality of the judge is a requirement of the right to a fair trial. The judge should not express her/his opinion during the judgement. However, the fact that the judge has written the words of the suspect or accused as an insult with word "sinkaflı" in her/his judgement is against the impartiality of the judge. As a matter of fact, the judge has declared that the suspect or accused is guilty. This situation poses a problem for the impartiality of other persons such as the police. Another principle is the presumption of innocence. According to this principle, an innocent person should not be treated as guilty. However, here, while the criminal procedure is in progress, the judge writes in her/his judgement that the suspect or accused insulted with word "sinkaflı". In this case, even though no judgement is rendered against the suspect or accused, it is declared that she/he is guilty. In this case, the judge has violated the innocence of the suspect or accused. The presumption of innocence is a principle that must also be observed by other public officials. Therefore, persons in criminal proceedings, such as public prosecutors and court clerks, must do their duties in accordance with this principle.

GİRİŞ

Ceza muhakemesinde deliller çeşitli tasniflere tabi tutulabilmektedir. Bunlardan birisi beyan delilidir. Şüpheli, sanık ve tanık gibi belirli kişilerin öngörülüş usule göre dinlenmesiyle beyan delili elde edilmektedir. Dinleme işlemi kapsamında ilgilinin beyanı tutanağa aynen geçilmelidir. Yani sözlü olan bütün hususlar yazıya dökülmelidir. Ne var ki uygulamaya bakıldığında tam tersi bir durumun hâkim olduğu söylenmelidir. Gerçekten de dinlenen kişinin söylemiş olduğu sözler, işlemi yapan kişi tarafından aynen tutanağa geçirilmeyebilmektedir. Söylenen sözler çoğu zaman kırpılarak daha kısa bir hâle getirilmekte veya değer yargısı atfedilerek değiştirilmektedir. Bunun nedenleri arasında gereksiz görülen hususların atılarak kâğıt israfının önlenmesi, dağınıklığın giderilerek beyanın daha derli toplu görünmesi, sözlerin yargılamaya konu olayla bağ kurulması, iş yükünün fazlalığı ve alışkanlıklar gibi birtakım hususlar ileri sürülebilmektedir. Diğer iki neden ise saygısızlık yapmamak ve ahlaka aykırı bir davranışta bulunmaktan kaçınmak istenmesidir. Bu nedenler daha çok argo içeren sözlerde görülebilmektedir. Cinsel içerikli muhtelif söylemlerin aynen tutanağa geçirilmesi yerine, sinkaflı sözlerle hakaret gibi birtakım ibarelere yer verildiği görülebilmektedir. Böyle bir kullanımın sadece dinleme işlemi sonucu elde edilen beyan delilinde uygulanmadığı da eklenmelidir. Gerçekten de diğer delil türlerine ba-

kıldığında, örneğin bir mektup, akıllı telefonla gönderilen bir mesaj, telefon konuşması veya ses kaydında yer alan birtakım kelimelerin, sinkaflı sözlerle hakaret gibi ibarelerle değiştirilerek tutanak veya karara yazıldığını görebilmekteyiz.

Sinkaflı kelimesinin kullanıldığı yerlere bakıldığında, hakaret suçunun yanı sıra, cinsel taciz, tehdit ve yağma gibi birçok suçta dair yapılan işlem veya verilen kararlara rastlanmaktadır. Keza çalışmamızdaki değerlendirmelerimiz de suç türü fark etmeksizin bu ibareye ilişkindir. Yine de kapsamın sınırlanması ve yapılan açıklamaların daha net anlaşılabilmesi açısından konunun genel olarak bir suç tipi üzerinden ele alınmasında yarar vardır. Bu nedenle çalışmamızda TCK m.125'te yer alan hakaret suçu açısından sinkaflı sözlerle hakaret ibaresine dair değerlendirmelerde bulunmaktayız. Ancak değerlendirmelerin uygun düştüğü ölçüde benzer suç tipleri açısından da uygun düştüğünü eklemek isteriz. Bu kapsamda, aşağıda ilk olarak hakaret suçuna dair genel hususlardan bahsedildikten sonra, sinkaflı sözlerle hakaret ibaresinin tanımı yapılmakta ve buna yer veren yargı kararlarından söz edildikten sonra bu ibare, muhtelif ilke ve kurumlar açısından değerlendirilmektedir.

I. GENEL OLARAK HAKARET SUÇU

Tahkir suçları olarak da adlandırılan şerefe yönelik saldırıları yaptırım altına birtakım suçlar bulunmaktadır. Bunlardan birisi olan hakaret suçuna dair hükümler, TCK m.125 ve devamında yer almaktadır. Bununla beraber TCK'de, mağdura dair özellikler gibi birtakım farklılıkların söz konusu olduğu kişinin hatırasına hakaret (m.131), Cumhurbaşkanına hakaret (m.299) ve yabancı devlet bayrağına karşı hakaret (m.341) gibi özel hakaret suçları da bulunmaktadır¹. Çalışmamızda, esasen sinkaflı sözlerle hakaret ibaresi açısından bu suçlar açısından kural olarak bir ayırım yapmasak da bu başlık altında hakaret suçuna dair genel açıklamaları TCK m.125 vd. hükümlerine göre yapmaktayız.

Hakaret suçuyla korunan hukuki değer ne olduğu madde gerekçesinde “kişilerin şeref, haysiyet ve namusu, toplum içindeki itibarı, diğer fertler nezdindeki saygınlığı” şeklinde ifade edilmektedir². Doktrinde de aynı ya da benzer değerlerin, bu suçla korunan hukuki değer olduğu savunulmaktadır³. Bununla beraber

¹ Anılan bölümdeki suçlar genel tahkir suçları olarak adlandırılırken TCK m.299'daki Cumhurbaşkanına hakaret suçu gibi daha özel nitelikteki hakaret suçları için özel tahkir suçları denilebilmektedir. Bkz. Mahmut Koca ve İlhan Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 527; Genel tahkir suçları, sadece insanın şerefini ihlal etmektedir. Özel tahkir suçları ise şereften başka diğer bazı manevi değerlere tecavüz etmektedir. Bkz. M. Emin Artuk, Ahmet Gökçen, M. Emin Alşahin ve Kerim Çakır, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 505; Veli Özer Özbek, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 511.

² www.lexpera.com.tr/mevzuat/gerekciler/turk-ceza-kanunu-madde-gerekceleri/1, (ET: 10.08.2024)

³ Köksal Bayraktar, Serap Keskin Kızıroğlu ve Ali Kemal Yıldız vd., *Özel Ceza Hukuku - Cilt III - Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)*, (İstanbul: On

şeref kavramının, objektif ve subjektif olmak üzere iki şekilde ele alındığı görülebilmektedir⁴. Subjektif, diğer bir ifadeyle iç şeref olarak adlandırılan bu kavram, kişinin kendisine dair yaptığı ve kendisinin saygın bir kişiliğe sahip olduğu yönündeki değer yargısıdır⁵. Diğer şeref kavramı ise dışa dönük şereftir⁶. Bu bakımdan kişinin, toplumdaki diğer kişiler tarafından kendi saygınlığı ve itibarına dair düşüncelerini karşılamaktadır⁷. Şeref kavramının TCK'de karma bir düşünceyle ele alındığı da görülebilmektedir⁸.

Madde metnine bakıldığında fail açısından herhangi bir sınırlandırma öngörülmeksizin yalnızca “kişi” ibaresinin kullanıldığı görülebilmektedir. Bu nedenle suçun faili kural olarak herkes olabilmektedir⁹. Benzer şekilde mağdurla ilgili olarak “bir kimseye” şeklindeki ibareye yer verilmektedir. Şeref, insanın her durumda sahip olduğu bir özellik olduğundan mağdurun, çocuk veya akıl hastası gibi kişiler olması bir farklılık arz etmemektedir¹⁰. Bu bakımdan suçun fail ve mağdur açısından özgü suç olmadığı söylenmelidir. Mağdurun, fiilin işlendiği tarihte yaşayan bir insan olması yeterlidir. Nitekim ölü bir insan bu suçun mağduru olamamaktadır¹¹. Eğer ölen bir kimsenin hatırasına hakaret edilmişse bu durumda TCK m.130'da yer alan suça dair değerlendirmede bulunulmalıdır. Ayrıca mağdura dair birtakım özel düzenlemeler bulunmaktadır. Bunlardan birisi mağdurun isminin açıkça belirtilmediği hâllere ilişkindir. TCK m.126'da yer aldığı üzere “mağdurun ismi açıkça belirtilmemiş veya isnat üstü kapalı geçirilmiş olsa bile, eğer niteliğinde ve mağ-

İki Levha Yayıncılık, 2017), 426; Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 506; Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem ve Rifat Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 537; Özbek, Doğan ve Bacaksız, 515; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 530; Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2020), 304; Devrim Aydın, “Türk Ceza Kanunu'nda Hakaret Suçu”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 19, S.2 (2013): 881; Serhat Sinan Kocaoğlu, *Uluslararası (AİHM) ve Ulusal Yargı İçtihatları Çerçevesinde Hakaret Suçu (5237 Sayılı TCK M. 125-131)*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019), 53.

⁴ Nevzat Toroslu, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Savaş Yayınevi, 2018), 105; Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 506; Özbek, Doğan ve Bacaksız, 515; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 529; Recep Doğan, “Hakaret Suçu ve AİHM Kararlarında İfade Özgürlüğünün Sınırları”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S.17 (2021): 194.

⁵ Toroslu, 104; Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 506; Özbek, Doğan ve Bacaksız, 515; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 529; Doğan, 194.

⁶ Toroslu, 104; Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 506; Özbek, Doğan ve Bacaksız, 515; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 529.

⁷ Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 506; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 529.

⁸ Toroslu, 106; Tezcan, Erdem ve Önok, 537; Özbek, Doğan ve Bacaksız, 516; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 529.

⁹ Ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesine göre ceza yaptırımının tüzel kişiler hakkında uygulanması mümkün değildir. Bu nedenle suçun faili ancak gerçek kişi olabileceği gibi bundan dolayı ceza yaptırımı da ancak fiili işleyen gerçek kişi hakkında hükümlenabilmektedir. Bkz. Veysel Candan Canoğlu, *Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği İlkesi*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 83.

¹⁰ Toroslu, 111; Tezcan, Erdem ve Önok, 538; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 531; Soyaslan, *Özel*, 309; Aydın, 884.

¹¹ Bayraktar, Keskin Kiziroğlu ve Yıldız vd, 431; Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 514; Tezcan, Erdem ve Önok, 540; Aydın, 884.

durun şahsına yönelik bulunduğu duraksanmayacak bir durum varsa, hem ismi belirtilmiş ve hem de hakaret açıklanmış” sayılmaktadır.

Hakaret suçu, seçimlik hareketli bir suçtur¹². Bu hareketlerden ilki “Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden” şeklindedir. Somut bir fiil veya olgudan bahsedilebilmesi için bunun geçmişte veya hâlihazırda meydana gelmiş bir fiil olması gerekmektedir¹³. Bu fiilin mahiyeti belirlenirken somut olayın gerçekleştiği yer ve zamanın¹⁴ yanı sıra, mağdurun mesleği, kariyeri ve kişisel özellikleri gibi hususlara bakılmaktadır¹⁵. Diğer hareket ise “sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran” şeklinde ifade edilmektedir. Sövmeyen bahsedilebilmesi için kişiyi toplum içinde küçük düşüren, inciten, şeref ve itibarı zedeleyen hareketlerin mevcut olması aranmaktadır¹⁶. Ancak bir kişiye karşı söylenen her kırıcı ve rahatsız edici söz hakaret suçunu oluşturmamaktadır¹⁷. Özellikle ulan ve lan kelimelerin günlük kararlarda¹⁸ da görülebileceği üzere hakaret yerine kaba bir hitap tarzı olarak kabul edildiği söylenebilir¹⁹. Yine “Allah belanı versin” gibi beddua niteliğindeki değer yargılarında bulunulması sövmek olarak kabul edilmemelidir²⁰. Suçun oluşması için hareketlerden birisinin gerçekleştirilmesi yeterlidir. İki hareketin gerçekleştirilmesi durumunda kural olarak tek suç oluşmaktadır. Bu durum cezanın belirlenmesinde gözetilebilmektedir.

Bu hareketler ancak icrai bir şekilde işlenebilmektedir²¹. İhmali hareketle bu suç işlenemez²². Nitekim madde metninde ihmale dair bir açık düzenleme bulunmamaktadır. Hakaret suçunun işlenmesiyle birlikte duruma göre mağdurun onur, şeref ve saygınlığı olumsuz yönde etkilense de hükmün kaleme alınışı bakımından bir tehlike suçu olduğu söylenmelidir²³. Keza bu tehlikenin oluşup oluşmadığının araştırılması gibi bir durum öngörülmediğinden bu suç, bir soyut tehlike suçudur²⁴.

¹² Bayraktar, Keskin Kızıroğlu ve Yıldız vd, 434; Tezcan, Erdem ve Önok, 543; Erenalp, 60; Doğan, 201.

¹³ Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 507; Tezcan, Erdem ve Önok, 548.

¹⁴ Öyle ki zamanın değişmesi kelimelere yüklenen anlamı oldukça değiştirebilmektedir. Örneğin bir zamanlar Almanya’da Nazi olmak veya birisine Nazi demek onurlu bir şeyken Nazilerin yıkılmasından sonra birisine Nazi demek onursuz ve aşağılayıcı bir sıfat olmuştur. Bkz. Soyaslan, *Özel*, 307.

¹⁵ Toroslu, 109; Koca ve Üzülmüş, *Özel*, 535.

¹⁶ Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 508.

¹⁷ Hakan Hakeri ve Derya Tekin, *Tartışmalı Sorularla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 245.

¹⁸ Y4.CD, 8.5.2024, E.2021/24930, K.2024/6151, (Lexpera).

¹⁹ Hakeri ve Tekin, 246.

²⁰ Tezcan, Erdem ve Önok, 547; Koca ve Üzülmüş, *Özel*, 538; Aydın, 889; Hakeri ve Tekin, 251; Doğan, 205.

²¹ Tezcan, Erdem ve Önok, 549.

²² Tezcan, Erdem ve Önok, 549; Doktrininde sınırlı da olsa ihmali hareketlerle bu suçun işlenebileceği savunulmaktadır. Bkz. Aydın, 888, 889.

²³ Toroslu, 111; Özbek, Doğan ve Bacaksız, 526; Aydın, 902; Kocaoğlu, 53.

²⁴ Özbek, Doğan ve Bacaksız, 526; Aydın, 902; Kocaoğlu, 53.

Failin, mağdurun yüzüne karşı fiili gerçekleştirmesi, huzurda hakaret olarak adlandırılmaktadır²⁵. Buna karşın mağdur huzurda bulunmuyorsa gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilat edilerek işlenmesi gerekmektedir. Bununla beraber TCK m.125/2'ye göre fiilin mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi durumunda da suç oluşmaktadır.

TCK m.125/3'te üç ayrı nitelikli hâl düzenlenmektedir. Bunlardan ilki mağdura ilişkindir. Suçun kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi durumunda cezanın alt sınırı bir yıldan az olamamaktadır. Yine “dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı” veya “kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle” hakaret suçunun işlenmesi durumunda da ceza bahsedilen şekilde belirlenmektedir. TCK m.125/4'te düzenlenen hâl ise fiile ilişkindir. Fiilin alenen işlenmesi durumunda ceza altıda biri oranında artırılmaktadır. Aleniyette kişi sayısı önemli olsa da asıl kriterin açıklık olduğu söylenmelidir. Nitekim çok sayıda kişi duymuş olsa bile hakaret kapalı mekânda işlenmişse aleni sayılmamaktadır²⁶. Yani fiil herkesin duyabileceği veya görebileceği bir şekilde işlenmişse kişi sayısına bakılmadan bu nitelikli hâl oluşmaktadır²⁷. Bu imkân varsa kişilerin hakareti öğrenmiş olup olmaması önem arz etmemektedir²⁸.

Bilindiği üzere suçun genel işleniş şekli kasttır. TCK m.125'te taksire açıkça yer verilmediğinden bu suç yalnızca kasten işlenebilmektedir. Madde metninde herhangi bir saik veya amaca yer verilmediğinden genel kast yeterli olmaktadır²⁹. Suçun olası kastla işlenmesi de mümkündür³⁰.

Tipe uygunluğun mevcut olması durumunda hukuka aykırılığın da oluştuğu karine olarak kabul edilmektedir. Ancak bu suça dair hukuka uygunluk sebeplerinin oluşması durumunda fiil artık suç olmaktan çıkmaktadır. Özellikle iddia ve savunma dokunulmazlığı ve haber verme hakkı gibi hakkın kullanılmasının yanı sıra, ilgilinin rızası, meşru savunma ve kanun hükmünü yerine getirmeye dair hükümlerin hem teoride hem de pratikte gerçekleşmesinin mümkün olduğunu söyleyebiliriz.

²⁵ Huzurda ve gıyapta hakaret ayrımı 765 sayılı TCK döneminden gelen bir ayrımdır. Ancak bu ayrımı farklı sonuçlar bağlanmasına dair görüşün TCK'de benimsenmediği söylenebilir. Bkz. Bayraktar, Keskin Kızıroğlu ve Yıldız vd, 438; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 539; Gıyapta hakarete mağdurun şöhretine zarar verilirken huzurda hakarete mağdurun onur duygusu rencide edilmektedir. Bkz. Soyaslan, *Özel*, 305.

²⁶ Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 555.

²⁷ Handan Yokuş Sevük, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 678.

²⁸ Tezcan, Erdem ve Önok, 558; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 555; Yokuş Sevük, *Özel*, 532, 678.

²⁹ Bayraktar, Keskin Kızıroğlu ve Yıldız vd, 441; Tezcan, Erdem ve Önok, 560; Özbek, Doğan ve Bacaksız, 536; Soyaslan, *Özel*, 314; Aydın, 916; Kocaoğlu, 144; Doğan, 210.

³⁰ Bayraktar, Keskin Kızıroğlu ve Yıldız vd, 441; Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 520; Tezcan, Erdem ve Önok, 560; Koca ve Üzülmöz, *Özel*, 542; Aydın, 896; Doğan'a göre hakaret suçu sırf hareket suçu ya da neticesi hakarete bitişik bir suç olduğundan olası kastla işlenemez. Bkz. Doğan, 210.

TCK m.127’de isnadın ispat edilmesine dair bir düzenlemeye yer verilmektedir³¹. Buna göre hakaret suçunu teşkil eden isnat ispat edilmiş ise faile ceza verilmemektedir³². Bu hüküm belirli hâllerde uygulanabilmektedir: Bu suçtan dolayı hakaret edilen kişi hakkında kesinleşmiş bir mahkûmiyet hükmü verilmeli veya isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmalı veya şikâyetçi ispata razı olmalıdır. Ancak isnadın ispatı ile fiilin işlendiği tarihe dair özel bir hüküm vardır. Bu maddenin ikinci fıkrasına bakıldığında isnat ispat edildikten sonra bu fiilden söz edilerek kişiye hakaret edilmesi yasaklanmaktadır³³. Aksi takdirde fail hakkında cezaya hükmolunmaktadır.

Hakaret suçunun genel olarak teşebbüse ve gönüllü vazgeçmeye uygun olmayan bir suç olduğu söylenebilir³⁴. Yine de özellikle suçun, mesaj gönderilmesi gibi işlendiği durumlarda anılan kurumların uygulanması mümkün olabilmektedir³⁵. Neticenin gerçekleşmesi durumunda, yani suçun tamamlanması durumunda artık gönüllü vazgeçme uygulanmamaktadır. Bu nedenle örneğin failin bu noktadan sonra tekzip yayımlatması veya özür dilemesi durumunda gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanamaz³⁶. Keza özel bir düzenleme olmadığından etkin pişmanlıktan da söz edilemez.

Hakaret suçunun zincirleme bir şekilde işlenmesi mümkündür. Hemen belirtmek gerekir ki aynı yerde ve aynı zamanda söylenen sözlerin fazla olması durumunda zincirleme suçtan söz edilemez. Öyle ki bu sözlerin her birinin ayrı şekilde hakaret suçunu oluşturması durumunda da sonuç aynıdır. Failin birden fazla söz söylemiş olması hâlinde, burada birden fazla davranış olduğu söylenebile bunlar hukuken bir fiil olarak kabul edilmektedir. Ancak bu sözlerin “Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda” işlenmesi durumunda TCK m.43/1 uygulanabilmektedir. Yine zincirleme suçta dair TCK m.43/2’deki düzenlemeyle ilgili özel bir hükme TCK m.125/3’te yer verilmektedir. Bunlar mağdurların kurul hâlinde çalışan kamu görevlisi olmasına ilişkindir. Esasen hakaret suçunun birden fazla kişiye karşı bir fiille işlenmesi durumunda TCK m.43/2’ye göre zincirleme suçta dair ilk fıkra gündeme gelmektedir. Bununla beraber anılan

³¹ Detaylı değerlendirmeler için bkz. İzzet Özgeçen, “Bir Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak İsnadın İspatı”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 27, S.3 (2023): 173 vd.

³² TCK m.127/1’de “kişiye ceza verilmez” şeklinde yer alan ibare bu kurumun niteliğini daha belirsiz bir hâle getirmektedir. Doktrindeki görüşler için bkz. Numan Karatepe ve Muhammed Emre Tulay, “Hakaret Suçunda İsnadın İspatı Hakkının Hukuki Niteliği”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, S.2 (2021): 291 vd; Mehmet Türker Erenalp, *Hakaret Suçunda İsnadın İspatı*, Ankara: (Adalet Yayınevi, 2022), 64-72.

³³ İsnat edilen fiilin ispat edilmiş kabul edilebilmesi için verilen mahkûmiyet hükmünün kesinleşmesi zorunlu değildir, bu hükmün verilmesi yeterlidir. Bkz. Özgeçen, *İspat*, 191.

³⁴ Bayraktar, Keskin Kızıroğlu ve Yıldız vd, 440; Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 525; Tezcan, Erdem ve Önok, 585; Özbek, Doğan ve Bacaksız, 542, Aydın, 903.

³⁵ Bayraktar, Keskin Kızıroğlu ve Yıldız vd, 440; Özbek, Doğan ve Bacaksız, 542; Aydın, 903, 904.

³⁶ Özbek, Doğan ve Bacaksız, 543; Kocaoğlu, 329.

kişilere karşı görevlerinden ötürü hakaret suçunun işlenmesi durumunda, TCK m.125/3'te suçun her bir üyeye karşı işlendiği belirtilerek zincirleme suça dair hükümlerin uygulanacağı kabul edilmektedir.

Hakaret suçunun kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi durumunda suçun takibi resen yapılmaktadır. Bunun dışındaki durumlarda kural olarak şikâyet koşulunun gerçekleşmesi aranmaktadır. Şikâyet, kişiye sıkı sıkıya bir haktır³⁷. Bu bakımdan şikâyet hakkının suçtan doğrudan zarar gören kişi tarafından kullanılması gerekmektedir³⁸. Bazı hâllerde bu hakkın suçtan dolayı zarar gören tarafından da kullanılmasında yarar vardır³⁹. Bundan dolayı şikâyet hakkının genel olarak mağdur veya suçtan zarar gören tarafından kullanılabilmesi ifade edilebilir⁴⁰. Mağdurun şikâyet etmeden önce ölmesi veya suçun daha önce ölmüş olan bir kişinin hatırasına karşı işlenmesi durumunda, TCK m.131/2'de bu hakkın belirli akrabalar tarafından kullanılabilmesi belirtilmektedir⁴¹. Buna göre “ölenin ikinci dereceye kadar üstsoy ve altsoyu, eş veya kardeşleri” de şikâyette bulunabilmektedir. Öte yandan şikâyetin geri alınmasına dair açık bir düzenlemeye yer verilmemektedir. Bir görüşe göre anılan hükümde belirtilen akrabalar, mağdurun yapmış olduğu şikâyeti geri alma hakkına sahiptir⁴².

II. SINKAFLI SÖZLERLE HAKARET İBARESİNİN TANIMI

Gözlemediğimiz kadarıyla sinkaflı sözlerle hakaret şeklindeki ibare kimi zaman ağır hakaret anlamına gelecek şekilde kullanılabilir. Öyle ki bu ibarenin, namussuz ve şerefsiz gibi sözlerle benzer anlama geldiği düşünülebilir. Bu nedenle cinsel açıdan herhangi bir saiki olmayan bir kişi bile sövmek veya tehdit etmek amacıyla karşısındakine “seni sinkaf edeceğim” şeklinde beyanda bulunabilmektedir. Ne var ki bu kullanım doğru değildir. Kelimenin oluşumu ve anlamı açısından sinkaf kelimesinin farklı bir özelliğe sahip oldu-

³⁷ Mahmut Koca ve İlhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 384; Timur Demirbaş, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 234; Bahri Öztürk ve Mustafa Ruhan Erdem, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 179; Öztürk ve Erdem, 179; Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2022), 641; Hamide Zafer, *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75*, (İstanbul: Beta, 2021), 512.

³⁸ Koca ve Üzülmöz, *Genel*, 384; Demirbaş, 234; Öztürk ve Erdem, 179; Soyaslan, *Genel*, 641; Zafer, 511.

³⁹ İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 776; Demirbaş, 234; Öztürk ve Erdem, 179.

⁴⁰ Özgenç, *Genel*, 776; Murat Volkan Dülger, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 881.

⁴¹ TCK m.131/2'ye göre mağdurun ölmesine karşın bu hakkın anılan hükümde açıkça belirtilen akrabalarca kullanılmasına dair düzenlemenin altında birtakım sebepler yer almaktadır. Bunlardan birisine göre ölmüş olan mağdura yönelik gerçekleşen bu saldırı, mağdurun şöhretine karşı yapılsa da bu kişinin yanı sıra yakınlarının da itibar ve saygınlığı da saldırının hedefi olmuş sayılmaktadır. Bkz. Soyaslan, *Özel*, 320.

⁴² Tezcan, Erdem ve Önok, 587.

ğu söylenebilir. Bu kelime Arapça sin ve kaf harflerinin bir araya gelmesinden oluşmaktadır. Keza TDK'nin Güncel Türkçe Sözlüğüne bakıldığında sinkaf kelimesinin “Erkek cinsel organı ile ilgili bütün küfür ve kötü sözlerin, Arap harflerinden “sin” ve “kaf” harflerini kullanarak güzel adlandırmaya yönelik kısaltılmış biçimi” şeklinde tanımlandığı görülebilmektedir⁴³. Bu iki harf, Türkçedeki s ve k harflerini karşılamaktadır. Anılan Sözlükte “erkeklik organı” olarak tanımlanan sik kelimesi⁴⁴ yerine sinkaf kelimesi kullanılabilir. Yine “Erkek biriyle cinsel ilişkide bulunmak; bellemek” anlamına gelen sikmek kelimesi⁴⁵ yerine ise sinkaf etmek ibaresinin tercih edildiği söylenebilir. Bu kapsamda bir kişinin, anılan kelimeyi kullanarak söylemiş olduğu sözler, deyim yerindeyse yumuşatılarak sinkaflı sözler gibi ibarelerle anılmaktadır. Böylece kaba olarak kabul edilebilen bu kelimelerin, daha az kaba hâle getirildiği düşünülmektedir.

III. YARGI KARARLARINDA SINKAFLI SÖZLERLE HAKARET İBARESİ

Yargı kararlarına baktığımızda sinkaf kelimesinin birçok şekilde kullanıldığını görebilmekteyiz. Bu kullanımların genel olarak ikiye ayrılarak değerlendirilmesi mümkündür. İlkinde sinkaf kelimesi fiil olarak kullanılmaktadır. Yalnızca “sikmek” kelimesi yerine “sinkaf etmek” denilmekte; bunun dışındaki sözcükler aynen yazılmaktadır. Bu kullanım kelimenin kökeni olan s ve k harflerinin oluşumuyla ortaya çıkan kelimeye de en sadık olanıdır. Bunun dar anlamda olduğunu da söyleyebiliriz. Özellikle yargı kararlarında yaygın bir kullanım olarak kabul edilmesi durumunda, kararda yazılı olan “seni sinkaf ederim⁴⁶” şeklindeki ifadenin “seni sikerim” olarak anlaşılması daha muhtemeldir. Benzer şekilde “a.ına koyduğumun şerefsizleri, ananı avradını sinkaf ederim⁴⁷” şeklinde yazılan sözcüklere bakarak gerçekte hangi sözcüklerin söylendiğine dair yaklaşık bir çıkarımda da bulunulabilmektedir.

İkinci kullanım şeklinde sinkaf kelimesi daha genel bir biçimde ele alınmaktadır. Sinkaf kelimesinin ne anlamda kullanıldığına dair kanımızca ancak uzak tahminlerde bulunulabilmektedir. Öyle ki sinkaflı ibarenin isim ya da fiil hâlinde kullanıldığı dahi bilinmemektedir. Örneğin kararda “mağdura sinkaflı sözlerle ve ‘Gerizakalı, salak’ diyerek hakaret ettiği⁴⁸” şeklinde yazan ifadeden hangi sözlerin hakaret suçunu oluşturduğunu net bir şekilde anlamak bizce güçtür. Başka bir kararda “sinkaflı sözlerle hakaret ettiği⁴⁹” şeklinde yer alan ibareye baktığımızda da yine bir belirsizliğin olduğunu söyleyebiliriz. Bu kullanım şeklinde sin-

⁴³ www.sozluk.gov.tr, (ET: 12.08.2024).

⁴⁴ www.sozluk.gov.tr, (ET: 12.08.2024).

⁴⁵ www.sozluk.gov.tr, (ET: 12.08.2024).

⁴⁶ Y1.CD, 25.6.2024, E.2023/3448, K.2024/4608 (Lexpera).

⁴⁷ Y1.CD, 15.05.2024, E.2022/12903, K.2024/3551 (Lexpera).

⁴⁸ Y4.CD, 15.5.2024, E.2024/4066, K.2024/6649 (Lexpera).

⁴⁹ Y1.CD, 13.06.2024, E.2023/9349, K.2024/4512 (Lexpera).

kaf kelimesinin hangi kelime ya da kelimelerin karşılığında kullanıldığının yanı sıra kelimenin birden fazla olduğu, birden fazla ise kaç tane olduğu da net bir şekilde anlaşılamamaktadır. Öyle ki sinkaflı sözlerin, “sikmek” kelimesinin yanı sıra cinsellikle ilgisi olan “orospu” ve “kahpe” gibi kelimelerin yanı sıra “şeref-siz” ve “namussuz” gibi kişinin şeref ve onuruna saldırı teşkil eden kelimeleri de içerdiği düşünülebilmektedir. İstisnai olsa da özellikle sinkaf kelimesinin anlamını bilmeyenler tarafından “geri zekalı” ve “dolandırıcı” gibi kelimeler yerine de sinkaflı sözlerin kullanıldığını söyleyebiliriz.

İki kullanım şeklinin de hukuka aykırı olduğunu, ne olursa olsun söylenen sözün aynen yazılması gerektiğini vurgulamak isteriz. Bununla birlikte ilk kullanım şeklinin daha tercih edilebilir olduğunu da belirtmek isteriz. Örneğin sanığın “anarı sikirim” şeklindeki beyanının tutanağa “sanığın sinkaflı sözlerle hakaret etmesi” yerine “sanığın ‘anarı sinkaf ederim’ demesi” şeklinde geçilmesi yine yanlış olsa da daha anlaşılabilir. Keza sinkaf kelimesinin çıkış noktasıyla da uyumlu olduğundan “sikmek” yerine “sinkaf etmek” şeklindeki kullanım daha anlaşılabilir görülebilmektedir. Öte yandan ikinci kullanımda yazılan sinkaflı kelimelerin gerçekte neyi karşıladığını bilmek oldukça zordur. Nitekim Yargıtay kararlarına baktığımızda sinkaf kelimesinin sinkaflı bir ifade⁵⁰, sinkaf olmak⁵¹, sinkaflı kelimelerle cevap vermek⁵², sinkaflı sözler⁵³, sinkaflı sözler sarfetmek⁵⁴, sinkaflı sözlerle sövmek⁵⁵, sinkaflı küfretmek⁵⁶, sinkaflı sözlerle küfretmek⁵⁷, sinkaflı sözlerle hakarete bulunmak⁵⁸, sinkaflı hakaretler etmek⁵⁹ ve sinkaflı küfürler ile hakaret etmek⁶⁰ gibi birçok şekilde kullanıldığını görebilmekteyiz. Buradan hareketle sinkaflı sözlere dair ortak bir kullanımın bulunmadığını da eklemeliyiz.

Görüldüğü üzere yargı kararlarında sinkaf kelimesi birçok şekilde kullanılsa da biz çalışmamızda sinkaflı sözlerle hakaret ibaresi kapsamında değerlendirmelerde bulunmaktayız. Bu ibareyi her ne kadar hakaret suçu kapsamında ele alsak da kullanımın bu suçla sınırlı olmadığını söylemeliyiz. Nitekim sinkaf kelimesini karşılayan sözler hakaret gibi birtakım suçların fiil unsurunu oluştururken, diğer birçok suçun fiil unsurunu oluşturmaya bile yapılan yargılama kapsamında alınan beyanlarda bu kullanıma yer verilebilmektedir. Bu kapsamda TCK m.125’te dü-

⁵⁰ Y1.CD, 13.5.2024, E.2022/12952, K.2024/3438 (Lexpera).

⁵¹ Y4.CD, 09.05.2024, E.2021/41108, K.2024/6332 (Lexpera).

⁵² Y1.CD, 27.6.2024, E.2022/15529, K.2024/4728 (Lexpera).

⁵³ Y6.CD, 3.6.2024, E.2023/8633, K.2024/7095 (Lexpera).

⁵⁴ Y1.CD, 25.6.2024, E.2022/13737, K.2024/4618 (Lexpera).

⁵⁵ Y4.CD, 18.4.2024, E.2021/27447, K.2024/5000 (Lexpera).

⁵⁶ Y1.CD, 27.6.2024, E.2023/8499, K.2024/4797 (Lexpera).

⁵⁷ Y1.CD, 25.6.2024, E.2023/7294, K.2024/4659 (Lexpera).

⁵⁸ Y1.CD, 12.6.2024, E.2022/11849, K.2024/4432 (Lexpera).

⁵⁹ Y6.CD, 4.6.2024, E.2023/7129, K.2024/7105 (Lexpera).

⁶⁰ Y11.CD, 22.5.2024, E.2021/32102, K.2024/7069 (Lexpera).

zenlenen hakaret suçunun yanı sıra diğer hakaret suçları⁶¹ ile öldürme⁶², yaralama⁶³, yağma⁶⁴, tehdit⁶⁵, cinsel taciz⁶⁶ ve görevi yaptırmamak için direnme⁶⁷ gibi birçok suça dair yapılan yargılamada sinkaflı sözlerin kullanıldığı görülebilmektedir.

Sinkaflı sözlerle hakaret veya benzer ibarelerin yalnızca şüpheli veya sanığın söylediği sözlerin yerine kullanılmadığını belirtmek isteriz. Gerçekten de şüpheli ve sanığın⁶⁸ yanı sıra, müşteki⁶⁹ ve katılanın⁷⁰, hatta tanığın⁷¹ söylemiş olduğu sözlerin de bu sinkaflı sözlerle değiştirilerek yazıldığını görebilmekteyiz.

Anılan kişilerin söylemiş oldukları sözlerin değiştirilerek yazılması ceza muhakemesinin her evresinde görülebilmektedir. Bilindiği üzere ceza muhakemesinin başında yapılan ilk işlemlerden birisi ifade alma veya bilgi edinmedir. Kolluk tarafından yapılan bu dinleme işleminden Yargıtayın temyiz incelemesi sonunda verdiği karara kadar birçok işlemde sinkaflı sözlerle hakaret ibaresi kullanılabilir. Gerçekten de yargı kararlarına dair yaptığımız araştırma sonucu elde ettiğimiz sonuçlara binaen sinkaflı sözlerle hakaret ve benzer ibarelerin istisnai olarak kullanılmadığını; aksine yaygın bir şekilde kullanıldığını söyleyebiliriz⁷². Bu kapsamda Anayasa Mahkemesi⁷³, Uyuşmazlık Mahkemesi⁷⁴, Yargıtay Ceza⁷⁵ ve Hukuk⁷⁶ Genel Kurulları ile Ceza ve Hukuk Daireleri, Bölge Adliye Mahke-

⁶¹ TCK'deki madde başlıklarına göre hakaret suçlarını üç şekilde ele almak mümkündür: Hakaret (m.125), Cumhurbaşkanına hakaret (m.299) ve yabancı devlet bayrağına karşı hakaret (m.341). Bunların yanı sıra hakaret ibaresine yer verilme de aynı ya da benzer hukuki değer korunmuş veya unsurlarının benzer olduğu suç tipleri bulunmaktadır. Örneğin m.300'de düzenlenen Devletin egemenlik alametlerini aşığılama başlıklı suçun madde başlığında olduğu gibi madde metninde de fiil unsurunun aşığılamak olduğu görülmekte olup m.125'te yer alan hakaret suçunun fiil unsuruyla benzer olduğu söylenebilir. Yine madde metninde benzer ibarelere yer verilme de kişinin onur, şeref ve saygınlığı gibi değerleri koruyan suç tiplerinden birisi eziyet suçudur. TCK m.96'da sadece eziyet çekmekten söz edilse de madde gerekçesinde, doktrinde ve yargı kararlarında hakaretin devamlılık arz edecek şekilde işlenmesi durumunda bu suçun oluşabileceği belirtilmektedir.

⁶² Y1.CD, 11.6.2024, E.2023/3914, K.2024/4359 (Lexpera).

⁶³ Y1.CD, 26.6.2024, E.2022/12379, K.2024/4674 (Lexpera).

⁶⁴ Y6.CD, 16.05.2024, E.2022/10496, K.2024/6203 (Lexpera).

⁶⁵ Y6.CD, 14.05.2024, E.2023/9769, K.2024/6182 (Lexpera).

⁶⁶ YCGK, 24.1.2024, E.2023/544, K.2024/38 (Lexpera).

⁶⁷ Y4.CD, 15.05.2024, E.2021/32602, K.2024/6732 (Lexpera).

⁶⁸ Y4.CD, 22.4.2024, E.2021/27096, K.2024/5112 (Lexpera).

⁶⁹ Y18.CD, 19.9.2017, E.2015/40538, K.2017/9159 (Lexpera).

⁷⁰ Y6.CD, 22.5.2024, E.2023/8132, K.2024/6521 (Lexpera).

⁷¹ Y1.CD, 30.11.2023, E.2022/12906, K.2023/7365 (Lexpera).

⁷² 10 Ekim 2024 tarihinde, karar arama motorlarında sinkaf kelimesini yazarak arattığımızda Lexpera'da 4.468, Legalbank'ta 3.224, HukukTürk'te 3.012, Yargıtay'ın sitesinde 2.141 karar olduğuna dair sonuçla karşılaşmaktayız.

⁷³ AYM, Baş.No: 2018/24097, 02.05.2023 (Lexpera).

⁷⁴ UMCB, 20.02.2017, E.2017/5, K.2017/5 (Lexpera).

⁷⁵ YCGK, 20.03.2024, E.2022/555, K.2024/137 (Lexpera).

⁷⁶ YHGK, 17.05.2023, E.2022/284, K.2023/462 (Lexpera).

mesinin Ceza⁷⁷ ve Hukuk⁷⁸ Daireleri, Danıştay⁷⁹ ve Bölge İdare Mahkemeleri⁸⁰ tarafından verilen kararlarda sinkaflı kelimesinin çeşitli kullanımına rastlamak mümkündür. Öyle ki mahkemelerin yanı sıra, avukatlar tarafından yazılan dilekçelerde de kimi zaman bu kullanımın tercih edildiğini görebilmekteyiz.

IV. SINKAFLI SÖZLERLE HAKARET İBARESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. GENEL OLARAK

Bir üst başlıkta Yargıtay kararları çerçevesinde açıklandığı üzere kaba veya argo niteliğindeki sözler yerine sinkaflı ibareler kullanılabilir. Bu şekildeki kullanımın tercih edilmesinin bize göre birtakım sebepleri bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi, özellikle cinsel içerikli sözlerin tutanağa veya karara yazılmasının ahlaka aykırı olacağı veya saygısızlık olarak yorumlanabileceğine dair düşüncedir. Esasen bu düşünce sadece hakaret suçu ve sinkaflı sözlerden ibaret değildir. Başka durumlarda da benzer kullanımları görebilmek mümkündür. Örneğin cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda fiziksel temasın söz konusu olduğu durumlarda, suçun işlendiğinin ispat edilmesi veya cezanın belirlenmesi gibi birtakım nedenlerden dolayı temas edilen bölgenin net bir şekilde belirlenmesi önem arz etmektedir. Ancak Yargıtayın kararlarına baktığımızda üst ve alt bölge gibi ibarelerin kullanıldığını görebilmekteyiz. Bu kapsamda failin, mağdurun bedeninde dokunduğu yerlerin nereler olduğunu yazmak yerine “alt ve üst bölgelerini ellediği⁸¹” veya “mağdurenin cinsel bölgesini okşadığı⁸²” gibi belirsizliğe yol açabilecek ibareler kullanılabilir. Yine bir kararında “şortunu biraz indirdiği, bacağına ve bacağının üst bölgesine dokunduğu” şeklindeki ifadeye⁸³ bakıldığında failin, mağdurun baldırına, kalçasına veya vajinasına mı dokunup dokunmadığını anlamak güçtür. Kanımızca bu tür bir kullanımın tercih edilmesinin temel nedeni de “ayıplı” sözleri kullanmayı istememektir. Oysaki tıpta olduğu gibi hukukta da ayıp olmaz şeklinde bir bakış açısının hâkim olması beklenirdi.

İşte sinkaflı kelimelere dair bu kullanım şekli, ceza ve ceza muhakemesi hukukuna hâkim olan ilke ve kurumlara aykırılık teşkil edebilmektedir. Bu hukuka aykırı durum hem maddi hem de usul hukuku yönüyle kendisini gösterebilmektedir. Bu kapsamda söylenen sözlerin yargılama kapsamında hangi suç tipi açısından değerlendirilmesi gerektiği, belirlenen suç tipinin unsurlarının oluşup oluşmadığı ile suç oluşmuş ise cezanın belirlenmesine dair hususlar maddi hukuk yönünden ele

⁷⁷ BursaBAM9.CD, 30.09.2020, E.2019/2890, K.2020/1884 (Lexpera).

⁷⁸ İzmirBAM2.HD, 14.06.2021, E.2021/625, K.2021/1240 (Lexpera).

⁷⁹ D13.D, 07.03.2023, E.2020/2868, K.2023/995 (Lexpera).

⁸⁰ AnkaraBİM4.İDD, 10.9.2020, E.2020/1495, K.2020/1886 (Lexpera).

⁸¹ Y9.CD, 3.5.2023, E.2022/16529, K.2023/2705 (Lexpera).

⁸² Y9.CD, 1.3.2023, E.2021/4409, K.2023/1040 (Lexpera).

⁸³ Y9.CD, 9.5.2023, E.2023/3289, K.2023/2941 (Lexpera).

alınmaktadır. Usul hukuku boyutuyla önem arz eden husus yine beyanın tutanağa farklı geçirilmesinden kaynaklanmaktadır. Buna bağlı olarak hâkimin tarafsızlığı ve masumiyet karinesine aykırı sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Yine bu tutanak, hukuka aykırı delil olarak değerlendirilebilmelidir. Esasen bunların yanı sıra örneğin haksız tahrik⁸⁴, isnadın ispatı ve kanun yolu gibi birçok alanda sorunlar yaşanabilmektedir. Ancak çalışmamızın boyutu nedeniyle sözü edilen kurumlar açısından değerlendirmelerimizi aşağıda genel olarak dört ana başlık altında ele almaktayız.

B. SUÇ TIPİNİN BELİRLENMESİ AÇISINDAN

Bir kişinin cezai sorumluluğu belirlenirken öncelikle ilgili suç tipi tespit edilmektedir. Kanunilik ilkesi gereğince her suçun unsurları kanunda ayrı ve net bir şekilde belirlendiğinden suçun unsurlarına dair inceleme de her suç için ayrı ayrı yapılmaktadır. Yukarıda tanımlandığı üzere sinkaf kelimesi, argoda bir erkeğin cinsel organını tanımlamak amacıyla kullanılan bir kelime olsa da her durumda bu kelimenin cinsel suçlarla ilişkilendirilmesi doğru değildir. Yine cinsel dokunulmazlığı koruyan bir suç tipi olan tehdit suçuyla da gelecek zaman kipiyle çekimlenmiş sinkaf etmek ibaresinin her olayda ilişkilendirilmesi uygun değildir. Keza uygulamaya bakıldığında bu kelimenin en çok hakaret suçunun fiil unsurunu oluşturduğunu söylenebilir. Ne var ki failin söylemiş olduğu sözlerin “sinkaf sözlerle hakaret” veya “sinkaf ederim” gibi ibarelerle tutanağa geçilmesi suç tipinin belirlenmesini oldukça zorlaştırmaktadır. Örneğin tutanağa göre failin mağdura karşı “seni sinkaf ederim” şeklindeki ibareye bakarak hangi suçun oluştuğunu söylemek mümkün değildir. Bu sözün aslının “seninle sevişmek istiyorum” olması durumunda cinsel taciz suçunun oluştuğundan da söz edilebilir.

Yine failin mağdura karşı “siktir git buradan” demesi ise duruma göre tehdit ya da hakaret suçunu oluşturabilmektedir. Bu gibi hâllerde sadece bu sözlere bakarak hangi suç tipinin inceleneceğine karar vermek zor olabilmektedir. Bu durumda failin söylediği diğer sözlere veya failin olay sırasında gerçekleştirdiği davranışa bakılabilir. Örneğin failin mağdura sinkaf sözleri söylemesine ek olarak mağduru vuracağını da söylemesi⁸⁵ durumunda tehdit suçuna dair bir incelemede bulunulabilmektedir. Yargıtay kararlarında, elinde örneğin av tüfeği⁸⁶

⁸⁴ Haksız tahrikin koşullarından birisi haksız bir fiilin olayda mevcut olmasıdır. Diğer kişinin işlemiş olduğu fiilin suç teşkil etmesi zorunlu olmasa da bunun haksız olması gerekir. Yine bu fiilin failde hiddet veya şiddetli eleme neden olması zorunludur. İşte bu fiilin hem haksızlığı hem de faildeki etkisi tespit edilirken örneğin bunun söz olması durumunda detaylı bir incelemede bulunulmalıdır. Ancak bu sözün aynen tutanağa geçirilmesi yerine sinkaf sözlerinin kullanılması bu incelemeyi zorlaştırabilmektedir. Örneğin şu kararda Yargıtay haksız tahrikin oluştuğu yönünde karar vermiştir: “Mağdurun sanığa yönelik ‘sinkaf ederim senin yapacağın işi, yapacaksan adam gibi yap, i.ne p.ç’ gibi kelimeler söylediği ve sanığın üzerine gelerek sanığın kafasına vurduğu sanığın da bunun üzerine silahtan sayılan bıçak ile mağduru batin bölgesinden hayati tehlike geçirecek şekilde yaraladığı...” Bkz. Y1.CD, 21.05.2024, E.2022/15506, K.2024/3714 (Lexpera).

⁸⁵ Y6.CD, 22.05.2024, E.2023/8133, K.2024/6539 (Lexpera).

⁸⁶ Y6.CD, 27.05.2024, E.2023/7038, K.2024/6648 (Lexpera).

veya sopa⁸⁷ bulunan failin sinkaflı sözlerle hakaret ettiği kabul edilse de tehdit suçunun oluştuğu yönünde hüküm kurulmuştur⁸⁸. Bir karara konu olayda sanık müştekiye yönelik “Bunları vuracam, bunların avradını sinkaf edeceğim, bunları buraya gömeceğim” şeklindeki sözü söylerken elinde av tüfeği bulunmaktadır. İlk derece mahkemesi sanığın tehdit suçunu işlediği yönünde karar vermiştir. Ancak Yargıtay, sanığın suçlamayı reddetmesi ve tanığın kovuşturmada aynen tekrarlamış olduğu soruşturmadaki ifadesinde tüfekten söz etmemesi nedeniyle suçun ne şekilde oluştuğu yeterince açıklanmadığından hükmün bozulmasına karar vermiştir⁸⁹. Örnek verilen sözler veya davranışlar gibi bir olay yaşanmamışsa tehdit yerine hakaret suçu oluştuğu değerlendirilebilmektedir. Bir karara konu olayda sanık, arkadaşını tedavi amacıyla hastaneye getirmiş olup hastane koridorunda bağırması nedeniyle kendisine uyarıda bulunan polise “Senin a... korum, sinkaf ederim yapacağınız işi, bana inzibat çağırın lan.” demesi nedeniyle hakkında hakaret suçundan mahkûmiyet hükmü kurulmuştur. Keza bu hükmü Yargıtay onamıştır⁹⁰. Başka bir olayda ise polis memuru, sanığa üflemesi için alkol metreyi uzatmıştır. Bunun üzerine sanık, memura “Seni sinkaf ederim, sen hep puan için bunu yapıyorsun, sana 500 Türk Lirası vereyim de puanın dolsun” demiştir. Bu sözleri nedeniyle sanık hakkında hakaret suçundan dolayı verilen hüküm Yargıtayca onanmıştır⁹¹. Kararda gördüğümüz kadarıyla sanığın başka bir sözü veya davranışı bulunmamaktadır.

Sinkaflı kelimesinin hakaret ya da tehdit suçunu oluştuğu belirlenirken kullanılan zaman kipinin de önemli olduğunu ifade edebiliriz. Hakaret suçuna dair kullanımlarda sinkaflı fiilin daha çok geçmiş ve geniş zaman kipiyle kullanıldığını görebilmekteyiz. “Sinkaflı ettiğimin”⁹² ve “sinkaflı ederim”⁹³ şeklindeki kullanımlar örnek olarak verilebilir. Keza bu ikisinin birlikte kullanıldığı da görülebilmektedir⁹⁴. Buna karşı sinkaflı kelimesinin gelecek zaman kipiyle çekimlenmesiyle elde edilen “sinkaflı edeceğim”⁹⁵ şeklindeki ibarenin ise daha

⁸⁷ Y6.CD, 14.05.2024, E.2023/9769, K.2024/6182 (Lexpera).

⁸⁸ Eklemek isteriz ki tehdit suçunun oluşabilmesi için TCK m.106'da ifade edildiği şekilde failin saldırı gerçekleştirceğini öne sürmesi gerekmektedir. Fail, mağduru tehdit ettikten sonra özellikle kısa bir süre diliminde dediklerini yaparsa bu durumda tehdide konu suçta ceza sorumluluğu farklı şekilde ele alınmaktadır. Örneğin bir karar üzerinden açıklamak gerekirse sanığın katilana “senin ananı avradını sinkaflı ederim, seni öldürürüm” dedikten sonra eline geçirdiği kesi ile katilana saldırması şeklinde gelişen olayda ilk derece mahkemesi, sanığın “küfür ve tehdit” ettiğini belirtmekte ancak yaralama suçundan dolayı mahkûmiyet hükmü vermiştir. Karar Yargıtayca onanmıştır. Bkz. Y1.CD, 25.06.2024, E.2023/8993, K.2024/4624 (Lexpera).

⁸⁹ Y6.CD, 27.5.2024, E.2023/7038, K.2024/6648 (Lexpera).

⁹⁰ Y6.CD, 15.05.2024, E.2021/41022, K.2024/6762 (Lexpera).

⁹¹ Y4.CD, 14.05.2024, E.2021/32273, K.2024/6612 (Lexpera).

⁹² Y4.CD, 25.4.2024, E.2021/28451, K.2024/5437 (Lexpera).

⁹³ Y4.CD, 14.5.2024, E.2021/32273, K.2024/6612 (Lexpera).

⁹⁴ Y4.CD, 6.5.2024, E.2021/41114, K.2024/6032 (Lexpera).

⁹⁵ Y1.CD, 13.5.2024, E.2023/5078, K.2024/3430 (Lexpera).

çok tehdit suçuna dair yürütülen yargılamalarda görebilmekteyiz. Öyle ki gelecek zaman kipiyle çekilmesi durumunda yani sinkaf edeceğim şeklindeki bir kullanımanın tehdit suçunda daha çok kullanıldığı söylenebilir⁹⁶.

Failin söylemiş olduğu sinkaflı sözlerin duruma göre tehdit ya da hakaret suçunu oluşturacağını söylemek; daha doğru bir ifadeyle sinkaflı sözlerin yalnızca bir suçu oluşturacağını ifade etmek her zaman doğru olmayacaktır. Nitekim sinkaflı sözlerin tehdit suçunu oluşturması durumunda, esasen başka bir sinkaflı söz varsa bu hakaret suçunu da oluşturabilir. Örneğin bir karardan bahsetmek gerekirse sanık katılana silahını doğrultmuş, tetiğini çekmiş ancak silah ateş almamıştır. Ayrıca katılana “Senin ananı, avradını, bacını sinkaf ederim, o... çocuğu, kahpe evladı” şeklinde söylediği sözler nedeniyle sanık hakkında hakaret ve tehdit suçlarından mahkûmiyet hükmü verilmiş ve Yargıtay da bu hükmü onamıştır⁹⁷. Benzer şekilde sanığın “senin ananı avradını sinkaf edeceğim o.. çocuğu” şeklinde söylemiş olduğu sözler nedeniyle sadece tehdit suçundan dolayı mahkûmiyetine karar verilmiştir⁹⁸. Tekrarlamak gerekir ki sinkaflı sözler tehdit suçunu oluşturabilir ancak sanık, birden fazla sinkaflı söz söylemişse ayrıca hakaret suçu da oluşabilmektedir. Ne var ki sanık birden çok söz söylemiş olsa da yalnızca “sinkaf ederim” gibi ibareler tutanağa geçebilmektedir. Bu nedenle hakaret suçundan ayrıca inceleme yapılması olanaksız hâle gelebilmektedir. Keza başka bir karara konu olayda sanığın elindeki bıçakla “Ananızı avradınızı sinkaf edeyim, kökünüzü kazıyacağım” şeklindeki sözleri nedeniyle hem hakaret hem de tehdit suçunun oluştuğuna karar verilmiş ve Yargıtay, iki suçtan verilen mahkûmiyet hükmünü onamıştır⁹⁹. Kanımızca buradaki sinkaflı söz yalnızca tehdit suçunu oluşturmamakta olup hakaret suçunu oluşturmamaktadır. Yine başka bir karara baktığımızda sanığın “Yanlıştı yaptın, sen cezalıydın, seni alacam aşağıya, ananı dinini sinkaf ederim.” şeklindeki sözleri nedeniyle tehdit ve hakaret suçlarından dolayı kurulan hüküm Yargıtayca onanmıştır¹⁰⁰. Olayın oluş şekline bakıldığında sadece tehdit suçunun oluştuğunu düşünmekteyiz ancak sinkaflı sözlerin neden hakaret suçunu oluşturduğunu anlayamamaktayız. Açıkçası bunun söylenen sözlerin sinkaflı olarak kısaltılarak geçmesinden mi yoksa başka nedenden mi kaynaklandığını gerekçeden net bir şekilde de anlayamadığımızı eklemek isteriz.

⁹⁶ Y1.CD, 30.5.2024, E.2022/10908, K.2024/4008 (Lexpera).

⁹⁷ Y6.CD, 20.05.2024, E.2023/7135, K.2024/6306 (Lexpera). Yine de Yargıtay tarafından verilen farklı kararlara rastlanabilmektedir. Örneğin bir kararda failin “çocuğunu sinkaf ederiz, çık dışarı a..na koyduğumun orospu çocuğu” şeklinde söylemiş olduğu sözler tamamen tehdit suçu kapsamında değerlendirilmiştir. Oysaki son iki kelimenin ayrıca hakaret suçunu oluşturması muhtemeldir. Hükme baktığımızda bu yönde bir değerlendirme görememekteyiz. Bkz. Y6.CD, 14.05.2024, E.2023/9769, K.2024/6182 (Lexpera).

⁹⁸ Y1.CD, 13.5.2024, E.2023/5078, K.2024/3430 (Lexpera).

⁹⁹ Y6.CD, 20.05.2024, E.2023/7879, K.2024/6316 (Lexpera).

¹⁰⁰ Y4.CD, 08.05.2024, E.2021/33020, K.2024/6176 (Lexpera).

Failce mağdura yönelik söylenen sinkaflı sözlerden sonra failin mağdurun hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik saldırıda bulunması ayrıca önem arz etmektedir. Örneğin failin mağdura karşı sinkaflı sözler söyledikten sonra onu yaralaması şeklinde gelişen olayda, bu sözler hakaret suçu teşkil ediyorsa failin hem hakaret hem de yaralama suçundan dolayı cezai sorumluluğu doğmaktadır. Buna karşın sinkaflı sözler tehdit suçu kapsamında değerlendirilirse bu durumda tehdit yerine yalnızca yaralama suçundan dolayı failin cezai sorumluluğuna gidilebilmektedir. Keza sinkaflı sözlerin hakaret veya küfür olarak değerlendirildiği kararlarda dahi mağdurun beden bütünlüğüne yönelik bir saldırı varsa mahkemeler bunu tehdit olarak görmekte ve yalnızca yaralama suçundan dolayı mahkûmiyet hükmü kurabilmektedir¹⁰¹.

Sinkaflı sözlerin tehdit suçu kapsamında değerlendirilmesi ve yaralama gibi eylemlerin bulunması, olayda yağma suçu açısından da incelemeyi gerektirebilmektedir. Nitekim sinkaflı sözlerin hakaret yerine tehdit olarak değerlendirilmesi tehdit suçunu oluşturduğu gibi duruma göre bir unsuru olan yağma suçunu da oluşturabilmektedir¹⁰². Örneğin sanığın katılana “ben senin yedi sülaleni sinkaf edeceğim” şeklinde göndermiş olduğu mesaj, olayda geleceğe yönelik tehdit olarak kabul edilmiş ve yağma suçunun olduğu kabul edilmiştir; hakaret suçundan dolayı ilk derece mahkemesi tarafından verilen karar bu yönüyle Yargıtayca bozulmuştur¹⁰³.

Suç tipinin belirlenmesi açısından hakaret ile tehdit suçu üzerinde durmuş olsak da sinkaflı sözlerin başka suçların oluşumuna sebebiyet verebildiğini tekrarlamak isteriz. Çalışmamızın kapsamı nedeniyle bunlardan birisine değinmekteyiz. Bir karara konu olayda, sanıkların denizde yasaklı eylemlerde bulunduğu tespit eden görevliler, tekneye çıkmak istediklerinde sanıklar buna izin vermemiştir. İlk derece mahkemesi, görevi yaptırmamak için direnme suçundan (TCK m.265) dolayı sanıkların mahkûmiyetine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde sanıkların, motorun bozuk olduğunu ileri sürerek tekneyi hareket ettirmemeleri, sanıklardan birisinin elindeki keseri güverteye fırlatarak tehditvari davranmanın yanı sıra, sanıkların “‘Böyle işi sinkaf ederim.’ diyerek kendi aralarında konuştukları” şeklindeki açıklamaya da yer verilmiştir. Yargıtayın onadığı bu kararda¹⁰⁴, sanıkların söylemiş oldukları sinkaflı sözler, sanıkların agresif olarak değerlendirilmelerine neden olmuştur.

¹⁰¹ Y1.CD, 20.05.2024, E.2023/7777, K.2024/3677 (Lexpera).

¹⁰² Sinkaf ibarelerine yer verilen yağma suçuna dair bir karar için bkz. Y6.CD, 16.05.2024, E.2022/10496, K.2024/6203 (Lexpera).

¹⁰³ Y6.CD, 07.05.2024, E.2023/19238, K.2024/5681 (Lexpera).

¹⁰⁴ Y4.CD, 15.05.2024, E.2021/32602, K.2024/6732 (Lexpera).

C. SUÇUN UNSURLARI BAKIMINDAN

1. Tipiklik Unsuru Açısından

Bir üst başlıkta suç tipinin belirlenmesi kapsamında esasen suçun tipiklik unsuruna da dolaylı yoldan değinmiştik. Ancak orada hakaretin yanı sıra tehdit gibi diğer suçlara genel bir yaklaşım söz konusuyken burada yalnızca hakaret suçunun tipiklik unsurunu ele almaktayız. Yukarıda hakaret suçuna dair genel açıklamalarda bulunulduğu üzere bu suç seçimlik hareketli bir suçtur¹⁰⁵. Söylenen sözlerin bu kapsama girip girmediği titiz bir şekilde değerlendirilmelidir. Özellikle kişinin argo kullanarak konuştuğu her durumda hakaret suçunun oluşmadığını vurgulamak isteriz. Örneğin sinkaf kelimesinin anlamı bilinmediğinden istisnai de olsa argo, kırıcı veya kaba sözlerin bu kapsamda değerlendirildiğini görebilmekteyiz. Mağdurun, failin kendisine “aptal, enayi, geveze ve cahil” demesi veya “lan” kelimesini kullanması durumunda, beyanın bu kısmı “failin sinkafli sözler söylediği” gibi tutanağa geçirilebilmektedir. Bu kelimelerin her durumda hakaret suçunu oluşturduğu ya da oluşturmadığını söylemek doğru değildir. Olayın koşullarına göre bir değerlendirmede bulunulmalıdır. Ancak failce söylenen sözler yerine sinkafli ibarelerin kullanılması bu değerlendirmeyi zorlaştırmaktadır.

Bir diğer durum ise argolu konuşmaya ilişkindir. Esasen ikinci seçimlik harekette sövmek kelimesinin bulunduğu görülebilmektedir. Madde metninde “sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran” şeklinde yer alan ibareye bakıldığında iki kişi arasındaki her konuşmanın bu kapsama girmediği söylenmelidir. Yani söverek konuşmak ile karşı tarafa sövmek farklı durumlardır. Örneğin failin “seninle konuşan aklımı sikeyim”, “senin gibi iyi bir insanı üzenleri sikeyim” ve “bir daha buraya gelirim beni siksinler” gibi sözleri söylemesi sövmek olarak kabul edilse de mağdurun onur, şeref ve saygınlığına saldırdığını her durumda söylemek mümkün değildir. Nitekim mağduru üzen, kaba ve kırıcı sözlerin her zaman hakaret suçunu oluşturduğu söylenemez. İşte bu sözlerin “failin kullanmış olduğu sinkafli sözler” olarak tutanağa geçirilmesi durumunda bu ayrımı yapmak zor bir hâl alabilmektedir.

2. Hukuka Aykırılık Unsuru Açısından

Olayda tipikliğin gerçekleşmesi durumunda, hukuka aykırılığın da mevcut olduğu karine olarak kabul edilmektedir. Ancak hukuka uygunluk nedenlerinin oluşup oluşmadığına dair bir incelemede bulunulmaktadır. Bunlardan birisi olan meşru savunma açısından konuyu ele almaktayız. Meşru savunmanın saldırıya dair koşullarından birisi, ortada haksız bir saldırının olmasıdır. Bu saldırı henüz gerçekleşmese bile gerçekleşmesi muhakkak olan bir saldırı olmalıdır. Yani bir kişiye karşı tehditvari sözler söylenmesi bu hususun irdelenmesine yol açabilmektedir.

¹⁰⁵ Bayraktar, Keskin Kızıroğlu ve Yıldız vd, 434; Tezcan, Erdem ve Önok, 543; Erenalp, 60; Doğan, 201.

Yukarıda açıklandığı üzere sinkaf etmek ibaresi, hakaret suçunun yanı sıra tehdit suçunu da oluşturabilmektedir. Örneğin iki kişi arasında bir tartışma yaşanırken birisinin tehdit amacıyla kurmuş olduğu sözlerden sonra diğerinin bu olası saldırıya karşı savunmada bulunması durumunda, bu sözlerle bakılarak ortada gerçekleşmesi muhakkak olan bir saldırının mevcut olup olmadığı incelenmektedir. Eğer söylenen tehditvari sözler tutanağa “sinkaflı sözler” olarak geçilmiş ise yapılacak olan değerlendirmeye hukuka aykırı olabilir. Bu durumda meşru savunmanın koşullarının oluşmadığı veya oluşması durumunda sınırın aşıldığından söz edilebilecektir. Örneğin bir olayda taraflar arasında tartışma yaşanırken (A), (B)’ye hitaben “senin ananı avradını sinkaf ederim, orspu çocuğu, sen kimsin ulan seni öldüreceğim” demiştir. Bu sözlerin üzerine (B), belinden çıkarmış olduğu tabancasını (A)’ya doğrultarak bir el ateş etmiştir. Sanığın müdafisi tarafından olayda meşru savunmanın mevcut olduğu ileri sürülmüşse de Yargıtay olmadığı yönünde karar vermiştir¹⁰⁶. Başka bir karara konu olayda ise katılan ile sanık arasında yaşanan tartışma esnasında katılan, sanığa tokat atmış ve kararda yer aldığı şekliyle “sinkaflı sözlerle hakaret” etmiştir. Bunun üzerine sanık, eline aldığı usturayla katılanın yüzünü keserek sabit ize neden olacak şekilde yaralamıştır. Yargıtay, burada meşru savunma yerine haksız tahrik hükümlerinin uygulanması nedeniyle hükmün onanmasına karar vermiştir¹⁰⁷. Esasen yargı kararlarında mevcut olan gerekçesizlik sorunu burada da mevcut olmakla birlikte, ayrıca söylenen sözlerin sinkaflı ibarelerle tutanağı geçirilmesi nedeniyle meşru savunmanın neden uygulanmadığını anlamlandıramamaktayız.

D. CEZANIN BELİRLENMESİ AÇISINDAN

Ceza muhakemesinde fiilin suç teşkil ettiği ve sanık tarafından işlendiği sabit olduktan sonra yaptırımın belirlenmesi aşamasına geçilmektedir. Hakaret suçunun temel şeklinin yaptırımı “üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası”dır. Ceza belirlenirken genel olarak TCK m.61 ila m.63’e göre bir değerlendirmede bulunmaktadır. Tutanağa veya karara sinkaflı sözlerle hakaret şeklinde geçen ibarenin hakaret suçunu oluşturup oluşturmadığı bir sorun olabileceği gibi, diğer bir sorun da bu sözlerin cezanın belirlenmesinde ortaya çıkabileceğidir. Nitekim, örneğin mağdurun ifadesi alınırken failin kendisine ayrı ayrı dahi suç teşkil edebilecek sözleri söylemesine rağmen, bunların tutanağa sinkaflı sözlerle hakaret şeklinde geçilmesi, fiilin haksızlık içeriğinin yanlış saptanmasına neden olabilmektedir. Keza hâkim cezayı belirlerken bu sözlerle bakarak cezayı belirlemektedir. Tutanağa yansıyan sözler, gerçekte söylenenden az olduğu için failin daha az ceza alması gibi hukuka aykırı bir durum söz konusu olabilmektedir. Hâkimler, kimi zaman söylenen sözün aynen tutanağa geçirilmediğine dair kendilerine karşı çıkıldığı zaman, tutanakta yazmasa bile bu hususu gözetebileceklerini söyleyebilmektedir. Ne var ki bu tür bir durumda ceza alt sınırdan

¹⁰⁶ Y1.CD, 16.05.2024, E.2022/12095, K.2024/3609 (Lexpera).

¹⁰⁷ Y1.CD, 13.06.2024, E.2023/9349, K.2024/4512 (Lexpera).

uzaklaşarak verilse bile kararda yer alan sözler sadece sinkaflı genel ibarelerden oluştuğundan kanun yolu denetiminde bu karar hukuka aykırı bulunabilir. Yine hâkim değişikliği durumunda söylenen sözlerin ne olduğu da bilinmeyebilir. Bu nedenle sözlerin hakaret suçu oluşturacağı anlaşılrsa bile bunların tamamının tutanağa veya karara yazılması isabetli olacaktır.

Fiilin ağırlığının yanı sıra takdiri indirim nedenlerinde de benzer durum yaşanabilmektedir. Örneğin sanığın duruşmadayken söylemiş olduğu “kafamı sikeyim” gibi bir söz hakaret suçu oluşturmasa da mahkemeye saygısızlık olarak değerlendirilebilir. Ancak bir yandan da sanığın pişman olduğunu göstermektedir. Bu durumda verilen kararın gerekçesinde sanığın söylediği yerine, “sinkaflı sözlerle hakaret ettiği” gibi bir ifadeye yer verilmesi, özellikle kanun yolu denetiminde olumsuz bir sonuca yol açabilir.

E. SÖZLERİN TUTANAĞA GEÇİRİLMESİ KAPSAMINDA

1. Delilin Hukuka Uygunluğu Açısından

Delil serbestisinin geçerli olduğu ceza muhakemesinde kural olarak her şey delil olabilmektedir. Bunun istisnalarından birisi delilin hukuka aykırı olmamasıdır. CMK m.217/2’de isnat edilen suçun hukuka uygun elde edilmiş her türlü delille ispatlanabileceği belirtilmektedir. Keza Anayasa m.38/6 ve CMK m.206/2 gibi birçok düzenlemede hukuka aykırı delillerin kullanılmayacağı açıkça belirtilmektedir. Delilin hukuka aykırı olması birçok yönden ele alınabilir. Bunlardan birisi maddi vakıanın değiştirilmesine ilişkindir. Yani bir beyanda yer alan sözlerin olduğu gibi yazılı hâle geçirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde bu delilin hukuka uygunluğu tartışmaya açılabilir. Örneğin tanığın söylemiş olduğu sözler, kısaltma veya değer yargısı katma gibi yollarla değiştirildiğinde bu beyan delilinin hukuka aykırı sayılmasına neden olabilir. Öyle ki bu durum sadece beyan deliliyle de sınırlı değildir. Örneğin dinleme işlemi dışında da ilgililer dosyaya yazılı beyanda bulunabilmektedir. Verilen bu dilekçe bir belge delilidir. İhbar eden kişi tarafından imzalı bir şekilde verilen dilekçedeki sözler sinkaflı şekilde iddianameye geçirilebilir. Yine modern koruma tedbirleriyle elde edilen ve dijital veya belirti denilen delillerde de benzer durum söz konusu olabilir. Bir akıllı telefonda yapılan mesajlaşmalar veya CMK m.135’e göre dinleme işlemi kapsamında kayda alınan seslerin yazıya dökülmesi sırasında kimi zaman ifadelerin değiştirilerek tutanağa bağlandığı görülebilmektedir¹⁰⁸. Delilin bu şekilde değiştirilmiş

¹⁰⁸ CMK m.137/2’de belirtildiği üzere konuşma kaydının çözülmesi ve metin hâline getirilmesine dair işlem, C. savcısı tarafından görevlendirilen kişiler tarafından yapılmaktadır. Esasen bu işlem genel olarak adli kolluk tarafından yapılmaktadır. Görevli, dinleme işlemi yaparken ne duyuyorsa onu aynen tutanağa geçirmekle yükümlüdür. Keza yorumunu katması mümkün değildir. Anlam veremediği ve net bir şekilde emin olmadığı durumlarda ise işlemi başka yöntemlerle denemelidir. Yine kayıt çözülemese o kısım boş bırakılmalı ve ilgili yere sebebi yazılmalıdır. Ne var ki bu gibi durumlarda yakın anlama gelen ibareler yazılabilmektedir. Örneğin konuşmada “beyaz” kelimesi söylenmiş ise metinde bu kelimenin yanında “uyuşturucu madde” şeklinde açıklama yapılabilir.

olması eğer önemli bir husus yoksa delilin geçerliliğini etkilemez. Ancak örneğin birkaç argo kelimeyi barındıran kelimelere yer vermeden sadece sinkaflı sözlerle hakaret gibi ibarelerin kullanılması, delilin hukuka aykırı olmasına yol açabilir.

Önemi itibarıyla duruşma tutanağına da değinmekteyiz. Duruşmanın nasıl yapıldığına dair birtakım hususlar için bir tutanak tutulmaktadır. Bu tutanak delil olarak kabul edilebilmektedir. Nitekim duruşma esnasında hâkimin sanığı sorgulaması durumunda sanığın sözlerini ihtiva eden bu tutanak beyan delili niteliğini haiz olmaktadır. Uygulamada görüldüğü üzere çoğu zaman tutanağı hâkim yazdırmaktadır: Kişiler beyanda bulunduktan sonra hâkim özetleyerek zabıt kâtibi aracılığıyla tutanağa bağlamaktadır. CMK m.222’de “Tutanağa karşı yalnız sahtecilik iddiası yöneltilebilir.” şeklinde yer alan hüküm, işte bu beyan delilinin hukuka aykırı sayılmasını zorlaştırmaktadır. Bu durum failin aleyhine olabileceği gibi lehine de olabilir. Nitekim mağdurun onur, şeref ve saygınlığına daha ağır bir saldırı teşkil eden sözler yerine “sinkaflı sözlerle hakaret etti” gibi bir ibarenin kullanılması daha az bir cezanın verilmesine neden olabilir. Bu nedenle işlem yapılırken bu hususa dair gerekenin derhâl yapılması yerinde olacaktır. Duruşma dışında, örneğin kollukta yapılan bir işlem söz konusu ise bu durumun amirlerle bildirilmesi, gerekirse ifadenin C. savcısı tarafından alınması veya şüphelinin doğrudan hâkim tarafından sorgulanması da bir çözüm olabilir.

2. Hâkimin Tarafsızlığı Açısından

Hâkimin tarafsızlığına ilişkin CMK’de birtakım hükümler yer almaktadır. CMK m.22’de yer alan hâllerde hâkimin davaya bakması yasaklanmıştır. Bunların dışında hâkimin tarafsızlığını şüpheye düşürecek başka bir durum söz konusu ise hâkimin reddi istenebilmektedir. Hâkimin taraflardan birisinin lehine ya da aleyhine olacak şekilde işlemde bulunması tarafsızlığına şüphe düşürmektedir. Keza hâkimin görüşünü önceden bildirmesi veya belli etmesi ihsasirey olarak da adlandırılmaktadır. Bu durumda hâkimin davaya devam etmemesi isabetli olacaktır. Bu durumlardan birisi duruşma tutanağının yazdırılması veya sorgu işlemi sırasında ortaya çıkabilmektedir. Delilin hukuka uygunluğu kısmında ifade edildiği üzere hâkim, söylenen sözleri tutanağa kendi yorumlarıyla geçmemelidir. Örneğin dinlenen kişi beyanında “saçma sapan işler yapma, doğru konuş, hata bende zaten seninle konuşan aklımı sikeyim” demesine rağmen, bu beyanın tutanağa “sinkaflı sözlerle hakaret” gibi ibarelerle yazılması hâkimin tarafsızlığını şüpheye düşürmektedir. Nitekim burada beyan değiştirildiği gibi hâkim bu sözlerin hakaret teşkil ettiğine dair görüşünü açıklamaktadır. Görüşünü sadece açıklamakla yetinmeyen hâkim, beyanı kendi düşüncesine göre değiştirerek tutanağa geçmektedir. İşte bu durumda hâkimin tarafsızlığının şüpheye düştüğü söylenmelidir.

mektedir. Bu durum ön yargı oluşturabileceğinden sakıncalıdır. Bkz. Veysel Candan Canoğlu, *Ceza Muhakemesi Hukukunda Gizli Koruma Tedbirleri*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 97.

3. Masumiyet Karinesi Açısından

Suçsuzluk karinesi¹⁰⁹ olarak da ifade edilen masumiyet karinesi, Anayasa m.38/4'te güvence altına alınmaktadır. Buna göre bir kişi hakkında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesine kadar, kişinin suçlu olarak kabul edilmesi mümkün değildir¹¹⁰. Suçluluğa dair hükmün kesinleşmesine kadar kişinin masumiyeti asıldır. Belirli varsayımlarla kişi suçlu olarak addedilemez¹¹¹. Keza bu varsayımların kuvvetli olması da durumu değiştirmez. Yine suçluluğun açıkça kabul edilmesi de zorunlu değildir. Kişinin suçlu olduğu yönünde ima veya açıklamalarda bulunulması da masumiyet karinesini ihlal edebilmektedir¹¹². Öyle ki bu açıklamayı yapan veya imada bulunan kişinin görev yaptığı kurum ve yetkisi de bu değerlendirmede önem arz etmektedir. Bir üst başlıkta bahsettiğimiz üzere sorgu işlemini yapan hâkimin, sözleri değiştirerek şüpheli veya sanığın sinkaflı sözlerle hakaret ettiği gibi bir ifadeyi tutanağa yazdırması durumunda, şüpheli veya sanığın hakaret suçunu işlediği yönünde görüşünü ortaya koymuş olmaktadır. Burada hâkimin tarafsızlığının yanı sıra masumiyet karinesine aykırılık da ortaya çıkabilmektedir. Nitekim ceza muhakemesi devam ederken söylenen sözlerin hakaret suçunu oluşturduğu henüz belirli değildir. Hâkim burada sinkaflı sözlerle hakaret ettiğini verdiği hükümde de açıklamamaktadır. Muhakeme süreci devam ederken şüpheli veya sanığın sözlerinin hakaret oluşturduğu yönünde kendi yorumunu katması durumunda masumiyet karinesinin ihlal edildiği söylenebilir.

Masumiyet karinesine hâkimin yanı sıra süreçte yer alan herkesin dikkat etmesi gerekmektedir. Bu nedenle adli kolluk, C. savcısı, zabıt kâatibi, ceza infaz kurumundaki personel dâhil olmak üzere ilgili bütün görevliler şüpheli veya sanığın suçlu olduğu yönünde ima veya açıklamada bulunmaktan kaçınmalıdır. Bu bakımdan benzer şekilde beyanda hakaret sözcüğü geçmezken “sinkaflı sözlerle hakaret etti” gibi ibarelerin yazıya dökülmesi durumunda, masumiyet karinesine dair güvencelere uygun olmayan bir sonuçtan söz edilebilir.

¹⁰⁹ Yener Ünver ve Hakan Hakeri, *Ceza Muhakemesi Hukuku Cilt 1*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2019), 482; Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Oğuz Sancakdar ve Rifat Murat Önok, *İnsan Hakları El Kitabı*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019), 271; Bununla birlikte doktrinde masumluk karinesi şeklinde kullanım da mevcuttur bkz. Önder Tozman, “Suçsuzluk Karinesi: Türk Hukukundaki Sonuçları”, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11, S.3-4 (2007): 315; Hüseyin Şık, “Suçsuzluk Karinesi”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S.1 (2012): 107; Doğan Gedik, *Öğreti ve Yargısal İçtihatlar Işığında Ceza Muhakemesinde Şüpheden Sanık Yararlanırlı İkesi (In Dubio Pro Reo)*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2016), 24; Hande Ulutürk, “Suçsuzluk Karinesi”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13, S.171 (2018): 68.

¹¹⁰ Ünver ve Hakeri, 117; Tezcan, Erdem, Sancakdar ve Önok, 358; Tozman, 319; Handan Yokuş Sevük, “Soruşturma Evresine Hakim Olan İlkeler”, *Fasikül Hukuk Dergisi*, 3, S.21 (2011): 20; Şık, 108; Gedik, 89.

¹¹¹ Veysel Candan Canoğlu, “2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu M. 116/1 Kapsamında Sürücünün Tespit Edilemediği Durumlarda Tescil Plakası Sahibi Hakkında Uygulanan İdari Yaptırımın Masumiyet Karinesine Aykırılığı”, *İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1, S.2 (2020): 371.

¹¹² AYM, Baş.No.2019/27554, 31.01.2024.

SONUÇ

Delil elde etme yöntemlerinden birisi dinleme işlemidir. Belirli kişiler dinlendikten sonra sözleri yazılı hâle getirilmektedir. Böylece beyan delili elde edilmektedir. Beyan delili, dinlenen kişinin söylemiş olduğu bütün sözleri içermesi gerekirken uygulamada bu sözlerin özetlenerek tutanağa geçirildiği sıklıkla görülebilmektedir. Öyle ki ahlaka aykırı görülen birtakım kelimelere yer verilmemekte, bunun yerine sinkaf ibaresi kullanılabilir. Diğer kelimeler gibi bir kökeni olmayan sinkaf kelimesi, erkeğin argodaki cinsel organındaki iki harf olan s ve k harflerinin Arap alfabesindeki okunuşlarından meydana gelen bir kelimedir. Eğer söylenen söz erkeğin argodaki cinsel organını veya bu kelimedenden türetilen fiili içeriyorsa bu sözler tutanağa aynen geçirilmemekte; bunun yerine “sinkaf etmek” veya “sinkaflı sözlerle hakaret” gibi ifadeler kullanılmaktadır. Ancak bu ibarelerin, erkeğin argodaki cinsel organı dışındaki kelimeler yerine de kullanıldığı görülebilmektedir. Özellikle sinkaf kelimesinin anlamını bilmeyenler, cinsellikle alakası olmayan kelimeleri dahi sinkaflı sözler olarak değiştirebilmektedir. Yine hakaret suçunu oluşturmayacak kaba ve kırıcı sözler için de sinkaflı sözlerle hakaret gibi ibareler kullanılabilir. Bu tür bir kullanım hem maddi hem de usul hukuku açısından birtakım sorunların doğmasına neden olabilmektedir.

Failin cezai sorumluluğu belirlenirken öncelikle ilgili suç tipi seçilerek buna göre bir incelemede bulunulmaktadır. Ahlaka aykırı sözlerin söylendiği her durumda hakaret suçu oluşmamaktadır. Yine cinsel organları içeren sözlerin söylendiği her olayda da cinsel suçların olduğu söylenemez. Bu belirleme yapılırken genel olarak olaydaki delillere bakılmaktadır. Eğer şikâyete konu sözler aptal ve şerefsiz gibi cinsel dokunulmazlıkla alakalı değilse bu suçlar açısından incelemede bulunmaya gerek yoktur. Ancak söylenen sözlerin aynen tutanağa geçirilmesi yerine, tutanağa sinkaflı sözler yazılmışsa bu belirleme sürecinde dahi bir olumsuz durum ortaya çıkabilmektedir. Keza çalışmamızda sinkaflı sözleri biz hakaret suçu kapsamında ele almış olsak da cinsel taciz ve hakaret gibi birçok suçun unsuru da sinkaflı sözlerle ilişkilendirilmektedir.

Hakaret suçuna dair bir inceleme yapılırken seçimlik hareketli bir suç olan bu suçtaki kelimelere göre titiz bir incelemede bulunulmalıdır. Söylenen her kaba, kırıcı ve alaycı söz fiil unsurunu oluşturmamaktadır. Yine bir kişinin küfürlü konuştuğu her durumda bu suç oluşmayacaktır. Keza birisine küfretmek ile küfürlü konuşmak farklıdır. Sözlerin tutanağa sinkaflı sözlerle değiştirilerek geçilmesi fiil unsurunun oluşup oluşmadığının belirlenmesini zorlaştırabilmektedir. Yine tipiklik oluşsa bile hukuka uygunluk veya haksız tahrik gibi hükümlerin uygulanmasında bu sözün hakaret yani bir saldırı teşkil edip etmediğinin belirlenmesi de güç bir hâl alabilmektedir.

Sinkaflı ibarelerin yanı sıra örneğin şerefsiz gibi kelimelerin de kullanılması durumunda hakaret suçunun oluştuğuna karar verilebilir. Ancak bu sefer sorun

cezanın belirlenmesinde ortaya çıkabilmektedir. Nitekim ceza belirlenirken fiilin haksızlık içeriği gibi birtakım hususlara bakılmaktadır. Failin söylemiş olduğu birden fazla kelime nedeniyle cezasında artırımı gidilebilmektedir. Ne var ki bunlar aynen tutanağa geçilmemişse sadece “sinkaf ederim” ve “sinkafli sözlerle konuştu” gibi ibarelere yer verilmişse cezanın alt sınırından ayrılmasını gerektiren durumu gerekçelendirmek mümkün olmayabilmektedir.

Usul hukuku açısından bakıldığında temel sorunun yine delilden kaynaklandığı söylenebilir. Ceza muhakemesinde kural olarak her şey delil olabilece de bunun bir sınırı vardır: O da delilin hukuka uygun olmasıdır. Örneğin hemen yukarıda söylendiği üzere beyan delili alınırken dinlenen kişinin sözleri tutanağa aynen aktarılmalıdır. Bu sözlerin sinkafli ibarelerle değiştirilerek ve bir kısmının atılarak yazılması kabul edilemez. Yine diğer delil türleri açısından da bu hususa dikkat edilmelidir. Aksi takdirde bu şekilde elde edilen delil hukuka aykırı olabilmektedir.

Dinleme işlemi yapan kişinin, dinlenen kişinin sözlerini tutanağa değiştirerek geçirmesi hukuka aykırıdır. Yine bu kişinin kendi kişisel görüşünü katması da başka güvencelere aykırılık teşkil edebilir. Bu tür bir uygulama duruma göre mağdurun ya da failin aleyhine olabilmektedir. Kararı veren hâkim aynı zamanda duruşmayı yönetmektedir. Duruşmanın sona ermesiyle birlikte hâkim kararını açıklamaktadır. Bu noktaya kadar hâkimin kararını açıklaması ihsasıreye neden olabilmektedir. Nitekim hâkimin sorgu işlemi yaparken söylenen sözler yerine, tutanağa “sanığın sinkafli sözlerle hakaret ettiği” gibi bir ibareyi yazdırması durumunda, hâkim olmayan bir söze kendi yorumunu katmakta ve bu yorum hakaret suçunun bir ön kabulü olarak algılanmasına yol açabilmektedir. İşte bu durumda hâkimin tarafsızlığını şüpheye düşüren bir sebep ortaya çıkabilmektedir.

Hâkimin bu şekilde görüşünü açıklaması sanığın masumiyeti açısından ön-görülen güvenceyi ihlal edebilmektedir. Nitekim Anayasa m.38’e göre suçluluğu hükmen sabit olana kadar herkes masumdur. Hakkında ceza muhakemesi devam etse bile sanığın masum olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle doğrudan veya dolaylı yollardan sanığın suçlu olduğuna dair söz ve davranışlarda bulunulmamalıdır. Ancak söylenen beyanın hâkim tarafından tutanağa “sinkafli sözlerle hakaret etti”, şeklinde geçirilmesi sanığın suçlu olarak algılanmasına yol açabilmektedir. Hâkimin yanı sıra Cumhuriyet savcısı ve polis gibi kişilerin de bu ilkeye dikkat etmesi gerekmektedir.

İşte bu ve benzer başka nedenlerden ötürü sinkafli sözlerle hakaret ibaresinin kullanılması birtakım sorunlara yol açabilmektedir. Bu nedenle örneğin dinleme işleme sırasında söylenen sözlerin tutanağa aynen aktarılması, sinkaf kelimesini söylemediyse bir değişiklik veya eklemeye bulunulmaması önem arz etmektedir. Tıp ve diğer alanlarda olduğu gibi hukukta da ayıp olmaz. Esasen bu kullanımın sadece sinkafli sözlerle ilişkin olmadığı da söylenmelidir. Nitekim bu bir bakış

açısının bir görünümüdür. Örneğin cinsel saldırı suçunda mağdurun göğüs veya memesi yerine üst bölgesi gibi ibarelerin kullanıldığı görülebilmektedir. Oysaki suçun oluşumu, cezanın belirlenmesi ve delilin hukuka uygunluğu gibi birçok ilke ve kurum açısından olanın tutanağa geçirilmesi gerekir. Temel olarak ceza muhakemesinin asıl amacı olan maddi gerçeğin ortaya çıkarılması da bunu gerektirmektedir. Bu nedenle çalışmamızı hakaret suçu bağlamında sinkaflı sözlerle hakaret ibaresine dair yazmış olsak da bu bakış açısının hukuka aykırılıkların ortaya çıkmasına neden olduğu vurgulamak isteriz.

KAYNAKÇA

- Artuk, M. Emin, Gökçen, Ahmet, Alşahin, M. Emin ve Çakır, Kerim. *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Aydın, Devrim. “Türk Ceza Kanunu’nda Hakaret Suçu.”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 19, S.2 (2013): 879-918.
- Bayraktar, Köksal, Keskin Kızıroğlu, Serap ve Yıldız, Ali Kemal vd. *Özel Ceza Hukuku - Cilt III - Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- Canoğlu, Veysel Candan. “2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu M. 116/1 Kapsamında Sürücünün Tespit Edilemediği Durumlarda Tescil Plakası Sahibi Hakkında Uygulanan İdari Yaptırımın Masumiyet Karinesine Aykırılığı.”, *İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1, S.2 (2020): 367-403. (Masumiyet)
- Canoğlu, Veysel Candan. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Gizli Koruma Tedbirleri*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2023. (Gizli)
- Canoğlu, Veysel Candan. *Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği İlkesi*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2022. (Şahsilik)
- Demirbaş, Timur. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Doğan, Recep. “Hakaret Suçu ve AİHM Kararlarında İfade Özgürlüğünün Sınırları.”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S.17 (2021): 191-239.
- Dülger, Murat Volkan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Erenalp, Mehmet Türker. *Hakaret Suçunda İsnadın İspatı*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Gedik, Doğan. *Öğreti ve Yargısal İçtihatlar Işığında Ceza Muhakemesinde Şüpheden Sannık Yararlanı İlkesi (In Dubio Pro Reo)*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- Hakeri, Hakan ve Tekin, Derya. *Tartışmalı Sorularla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Karatepe, Numan ve Emre Tulay, Muhammed. “Hakaret Suçunda İsnadın İspatı Hakkının Hukuki Niteliği.”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, S.2 (2021): 289-318.
- Koca, Mahmut ve Üzülmöz, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023. (Genel)
- Koca, Mahmut ve Üzülmöz, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023. (Özel)
- Kocaoğlu, Serhat Sinan. *Uluslararası (AİHM) ve Ulusal Yargı İçtihatları Çerçevesinde Hakaret Suçu (5237 Sayılı TCK M. 125-131)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Özbek, Veli Özer, Doğan, Koray ve Bacaksız, Pınar. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.
- Özgenç, İzzet. “Bir Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak İsnadın İspatı.”, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 27, S.3 (2023): 171-192. (İsnat)
- Özgenç, İzzet. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023. (Genel)
- Öztürk, Bahri ve Erdem, Mustafa Ruhan. *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.

- Soyaslan, Doğan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2022. (Genel)
- Soyaslan, Doğan. *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020. (Özel)
- Şık, Hüseyin. “Suçsuzluk Karinesi.”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S.1 (2012): 103-144.
- Tezcan, Durmuş, Erdem, Mustafa Ruhan ve Önok, Rifat Murat. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023
- Tezcan, Durmuş, Erdem, Mustafa Ruhan, Sancakdar, Oğuz ve Önok, Rifat Murat. *İnsan Hakları El Kitabı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Toroslu, Nevzat. *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Savaş Yayınevi, 2018.
- Tozman, Önder. “Suçsuzluk Karinesi: Türk Hukukundaki Sonuçları.”, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11, S.3-4 (2007): 315-353.
- Ulutürk, Hande. “Suçsuzluk Karinesi.”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13, S.171 (2018): 63-122.
- Ünver, Yener ve Hakeri, Hakan. *Ceza Muhakemesi Hukuku Cilt 1*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Yokuş Sevik, Handan. “Soruşturma Evresine Hakim Olan İlkeler.”, *Fasikül Hukuk Dergisi*, 3, S.21 (2011): 13-29. (Soruşturma)
- Yokuş Sevik, Handan. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022. (Özel)
- Zafer, Hamide. *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75*. İstanbul: Beta, 2021.